

На основу члана 9. став 2. и члана 15. Закона о заштити ваздуха („Службени гласник РС“ бр. 36/09 и 10/13), члана 69. и 70. Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“ бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон и 43/11-одлука УС 14/16, 76/18 и 95/18-и др.закон) и члана 40. Статута града Бора ("Службени лист града Бора" бр. 3/19) по претходно прибављеној сагласности Министарства заштите животне средине број: 353-01-03451/1/2021-03 од 11.7.2022. године, Скупштина града Бора, на седници одржаној 23. септембра 2022. године, донела је

ПРОГРАМА КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА БОРА ЗА 2022. ГОДИНУ

Овим програмом успоставља се локална мрежа мерних места за праћење квалитета ваздуха на територији града Бора за 2022. годину.

Програмом се одређује број, тип и распоред мерних места на територији града Бора. Овим програмом се одређује и врста загађујућих материја, обим и учесталост мерења нивоа загађујућих материја у ваздуху на територији града Бора.

Локације и тип мерних места у локалној мрежи на територији града Бора, као и загађујуће материје које се прате на појединим местима дате су у табели 1.

У локалној мрежи мерних места нема нема аутоматских мерења квалитета ваздуха.

Загађујуће материје наведене у табели 1. мере се континуално на фиксним мерним местима у складу са прописом којим се уређују услови за мониторинг и захтеви квалитета ваздуха.

1. Локална мрежа мерних места на територији општине Бор:

На територији општине Бор се спроводи континуирано вишегодишњи мониторинг квалитета ваздуха. У складу са чланом 15. Закона о заштити ваздуха („Сл.гласник РС“ бр.36/09 и 10/2013) град Бор је формирао локалну мрежу мерних места која покрива оне делове територије општине на којој је уочена потреба контроле квалитета ваздуха.

Такође, локална мрежа је успостављена на територији града на која није обухваћена државном мрежом мерних места.

Праћење квалитета ваздуха врши се у погледу одређивања концентрације сумпордиоксида ацидиметријском методом.

Такође, врши се мерење концентрације суспендованих честица величине PM_{10} и анализа садржаја метала (олова, арсена, кадмијума, никла). Мерење се врши свакодневно у току 12 месеци, 365 дана на 24-часа.

При локалној мрежи врши се и мерењем концентрације укупних таложних материја са анализом садржаја метала (олова, арсена, кадмијума, никла). Мерење се врши на месечном нивоу 30 ± 2 дана.

На мерном месту Југопетрол овим Програмом је планирано праћење концентрације бензопирена из дневног 24-часовног узорака у суспендованим честицама величине PM_{10} . Мерење је свакодневно у току 12 месеци 365 дана у периоду од 01.јануара 2022. до 31. децембра 2022.године.

Наведене загађујуће материје су карактеристичне за аерозагађење на територији општине Бор, а на основу њиховог распостирања су одређена мерна места у оквиру локалане мреже.

Табела 1. Локација, тип мерних места и врсте загађујућих материја које се прате на територији општине Бор

Локација мерних места	Управни округ	Н-северна гео.ширина Е-источна гео.дужина	Надморска висина (м)	Тип станице	Загађујуће материје			
					ПАХ	SO ₂	PM ₁₀	УТМ*
Тех.факултет	Б	N 44°04'54.30'' E 22°05'42.00''	412	И	/	+(M)	/	/
Југопетреол	Б	N 44°03'15.36'' E 22°07'46.43''	363	И	+	+(M)	+	/
Брестовац (зона утицаја рудника „Чукару Пеки“)	Б	N 44°05'53.708'' E 22°05'30.123''	430	И	/	/	/	+
Метовница (зона утицаја рудника „Чукару Пеки“)	Б	N 43°59'24.99'' E 22°05'00.76''	364	И	/	/	/	+
Кривељ	Б	N 44°07'47.32'' E 22°05'42.80''	329	И	/	/	+	
Кривељ	Б	N 44°07'47.32'' E 22°05'42.80''	350	И	/	/	/	+
Шумска секција	Б	N 44°04'27.55'' E 22°05'44.68''	402	И	/	/		+
Оштрель	Б	N 44° 4.3036' E 22° 9.5666'	363	И	/	/	+	
Оштрель	Б	N 44° 4.3036' E 22° 9.5666'	325	И	/	/	/	+
Болница	Б	N 44° 04.7631' E 22° 05.5991'	410	И	/	/	/	+
Брезоник	Б	N 44°05'53.71'' E 22°07'30.12''	430	И	/		+	

PM₁₀ - концентрација суспендованих честица величине PM₁₀ са анализом метала Pb,Cd,Ni, As

УТМ* - укупне таложне материје са анализом метала Pb,Cd,Ni , As

SO₂ (M) – ацидиметријска метода испитивања

И – индустриски

Б – Борски управни округ

Мерно место Југопетрол- налази се у правцу кретања доминантног северозападног ветра на рубу града у непосредној близини индустриског комплекса због чега се тип овог мерног места може посматрати као индустриски. На овом мерном месту одређује се концентрација сумпордиоксида ацидиметријском методом као и концентрације суспендованих честица PM₁₀ са мерењем концентрације метала (Pb, Cd, Ni, As) и

бензо(а)пирена. Узорковање је дневно, 24-часовно и врши се у току 12 месеци 365 дана у години.

Мерно место Технички факултет- налази се у старом центру града на територији МЗ Стари центар на локацији која је често изложена дејству дима из Топионице и рафинације (ТИР) при чему постојећа државна мрежа не успева да покрије овај део територије града. Мерно место се налази на Техничком факултету, а у непосредној близини је градска Болница као и стамбено насеље са око 4000 становника. На овом мерном месту врши се мерење SO_2 ацидиметријском методом.Узорковање је дневно, 24-часовно и врши се у току 12 месеци 365 дана у години.

Садржај укупних таложних материја са анализом тешких метала (олово, кадмијум, никл и арсен) се испитује на 6 мерних места месечном динамиком 30 ± 2 дана.

Два мерна места, Болница и Шумска секција се налазе у граду на местима на којима је дугогодишњим мониторингом запажено прекорачење концентрације укупних таложних материја, док се два мерна места налазе у селу Оштрель и Кривељ која су директно лоцирана у правцу доминатног кретања ветра (северозападни и југоисточни ветар) који носи са собом прашину са јаловишта „Велики Кривељ“. Такође, преостала два мерна места Метовница и Брестовац се налазе у зони утицаја рудника „Чукару Пеки“. На захтев мештана околних села ова мерна места су укључена у локалну мрежу мерних места на територији града Бора.

На мерном месту Оштрель поред мерења концентрације укупних таложних материја и њиховог садржаја на метале, Програмом за 2022.годину је предвиђено одређивање концентрације суспендованих честица као и њихова анализа на метале са свакодневном динамиком мерења на 24-часа у току 12 месеци, 365 дана.

На мерном месту Кривељ прати се концентрација суспендованих честица PM_{10} са испитивањем садржаја метала ($\text{Pb}, \text{Cd}, \text{Ni}, \text{As}$) са свакодневном динамиком мерења у току 12 месеци током 365 дана.

На мерном месту Кривељ прати се и концентрација укупних таложних материја и њихов садржај на метале ($\text{Pb}, \text{Cd}, \text{Ni}, \text{As}$).

Мерно место Брезоник је мерно место у оквиру локалне мреже на којем ће се пратити концентрација суспендованих честица величине PM_{10} и њихов садржај на метале. Мерење ће се обављати свакодневно на 24-часа у току 12 месеци 365 дана.

На истом мерном месту се већ у оквиру државне мреже прати концентрација сумпордиоксида али се због повећаног притиска на квалитет ваздуха одлучило за праћење концентрације и састава суспендованих честица величине $\text{PM}10$.

Такође, испитивање укупних таложних материја се врши на количину нерастворне материје, сагоривих материја, пепела и количине укупних таложних материја. Анализа течне фазе: вредност pH конц. SO_4^{2-} јона и укупне растворене материје. Анализа чврсте фазе на садржај нерастворених материја, количина сагоривих материја, кол.пепела, као и садржај укупних таложних материја.

2. Обрада и анализа података, извештавање о резултатима контроле квалитета ваздуха, израда инструмената политике и планирања заштите ваздуха

Сва мерења, обраду и анализу података, проверу валидности резултата добијених мерењем и/или узимањем узорака и интерпретацију резултата врши овлашћено правно лице које је акредитовано као лабораторија за испитивање, односно која испуњава прописане услове за мерење свих наведених загађујућих материја (акредитоване методе) и које

поседује дозволу надлежног министарства да врши мониторинг квалитета ваздуха у складу са чланом 60. Закона о заштити ваздуха („Сл.гласник РС“ бр. 36/09 и 10/2013).

Добијени резултати мониторинга у виду месечног извештаја о квалитету ваздуха на територији општине Бор се јавно објављују у локалним медијима и на сајту града Бора до 15. у месецу за претходни месец. Наведени месечни извештај се у истом року достављају Агенцији за заштиту животне средине у форми коју пропише наведена Агенција, а по захтеву и заинтересованим органима и организацијама.

Годишњи извештај који се ради на основу месечних извештаја треба да садржи опис макролокације и микролокације за обављање фиксних мерења, документовани приказ мерних места и локација за узимање узорака, опис методологије мерења загађујућих материја из Програма, опис мерних уређаја помоћу којих се обављају мерења мерења загађујућих материја, резултате мерења са приказом свих измерених дневних вредности концентрација загађујућих вредности концентрација загађујућих материја из Програма, као и дискусија резултата мерења са закључком.

Годишњи извештај се доставља Агенцији за заштиту животне средине као и јавности до првог марта текуће године за претходну годину.

Као саставни део овог Програма су Подаци о локалној мрежи мониторинга квалитета ваздуха који су дати у Прилогу истог.

3. Извори финансирања

Средства за реализацију програма контроле ваздуха у локалној мрежи се обезбеђују из буџета Града Бора а која су планирана за заштиту животне средине града Бора.

У складу са чланом 15. став 4. Закона о заштити ваздуха („Сл. Гласник РС“, бр. 36/09 10/2013) на овај програм прибављена је сагласност Министраства заштите животне средине, број: 353-01-03451/1/2021-03 од 11.07.2022. године.

Овај програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службени лист града Бора".

Број: 501-206 / 2022-I

У Бору, 23. септембра 2022. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

